

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ro} 17. ANUL XI.

Telegrafulu este de 'doua ori' pe septemana: joia si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiej; pe afara la c. r. poste, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumate de anu 3. fl. 50. Pentru celalalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a. Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu 28. Februaru 1863.

Resolutiunea p. n. la representatiunea comitatului Solnocului din launtru.

In numerulu nostru penultimu aduseseramu in estrasu scurtu resolutiunea p. n. la representatiunea comitatului Solnocului dinlauntru. Astadi suntemu in stare a o impartasi, dupa „Corespondinti'a gen. austr.“, in tote partile eii essintiale. „Inainte de tote, dice organulu ofic., se observa comitetului Soln. dinlauntru in numele Mai. Sele, ca Preinaltu-Acel'a adress'a cea necorespondiatore formei legale („Innaltiate Rege, Pregratosulu nostru Domnu!“) nu voiesce a o privi ca vatemare inadinsu a demnitatii Coronei, si o ierta din gratia, ear comitetulu numitu se nsarcineza, a ndrepta pe venitoriu representatiunile obvenitore numai in form'a indatinata legala catra Altissim'a Maiestate c. r. Apostolica. — Catu pentru meritul representatiunei, adica pentru rogarea comitetului Solnocului dinlauntru pentru de a se retrage instructiunea provisoria sanctionata prin p. n. resol. dto 12 Dec. 1861 privitore la constitutiunea municipala a Tranniei, in responsulu imperatescu se accentueza nainte de tote: ca prin diplom'a imper. din 20 Oct. 1860. restituierea constitutiunei Marelui Principatu alu Tranniei s'a asiguratu de Mai. Sea numai cu conditiunile cele ne'ncungiurabile, cuprinse in articlul II. si III. ai diplomei, fundati pe interesulu tronului si alu imperiului, — ca fostu datorinti'a de domnitoru a Altissimei Sele Maiestati, a Ingrijii, ca trecerea acest'a la formatiunea cea noua administrativa si legislativa a tieri sa se faca fara prejuditiulu si pagub'a stabilitatii administratiunei si a justitiei, — si ca dupa-ce relatiunile prin caderea privilegieloru aristocratiei si prin statorirea egaleloru drepturi si datorintie civile pentru tote clasele locuitorime, s'an schimbatu cu totulu, si nu se mai pote recede la art. XII. din a. 1790: emiterea unui provisoriu a fostu ne'ncungiurabila, cel'a-ce cu valore de dreptu numai de-la Corona potu esi. — Spre scopulu acest'a cu ocaziunea restituierei autonomiei municipale din Tranni'a prin p. n. resolutiune dto 24 Martiu 1861 se emise o instructiune provisoria pentru comitii supremi, judii regesci supremi si capitaniii supremi ai tieri, si Mai. Sea au asceptatu de-la mintea cea sanetosa a poporeloru Sele transilvane, ca considerandu greutatile actuale ale transitiunei, voru urma cu multiemita Mai. Sele pe calea presemnata catra ajungerea cu nctulu la tinta. — Acesta drepta sperantia a Mai. Sele nu s'a mplinitu, in cele mai multe comitate si scaune secuesci reorganizarea municipieloru s'a facutu pe bas'a articull. de lege XVI si XVII ai regatului Ungariei din a. 1848, cari articuli chiaru si presupunendu cu nedreptulu esistinti'a legala a uniunei Tranniei cu Ungari'a, pentru Tranni'a inca nu puteau ave valore de legi. — Prin acesta nerespectare a p. n. ordinatiuni positive s'a latitu in tiera o despectare a ori-carei autoritati, carea amenintia cu desfacerea totala a toturoru legaturiloru ordinei sociale, ca prin urmare a devenitu pentru Altss. Sea Maiestate datorintia de reginte, a starui pe langa urmarea neconditiunata a calei presemnate de Preinaltu-Acelasi. — Pentru de a realisá dar reactivarea iurisdicțiunei tieri si pentru de a face si pre acele clase ale poporatiunei partasie de drepturile politice, care pan' la 1848 fusesera eschise de-la aceleasi, Mai. Sea, suspendendu instructiunile mentionate, devenite nepractice si delaturate in fapta prin cele mai multe iurisdicțiuni, prin p. n. resolutiune din 12 Dec. 1861 s'a nduratu a sanctiona sustatorea ordine provisoria pentru constitutiunea municipala a Tranniei. — Fiindca Altss. Sea Maiestate in instructiunea

aceast'a provisoria dictata prin nepotinti'a actuala de a se reintorce fara conditiuni la referintiele cele vechi vede trecerea midilocitore pana la consolidarea dietala a constitutiunei municipale in Tranni'a: Maiestatea Sea dechiara, ca nu se pote afla indemnata a satisfacere rogarei comitetului comitatensulu Solnocului dinlauntru pentru retragerea acestei constit. municip. provisorie. — Resolvendu mai departe prea umilit'a representatiune, Mai. Sea a demandatu a se aduce la cunoscinti'a com. comit. a Solnocului din launtru, ca din partea Preainaltu-Aceluasi s'a impusu Cancellariei reg. aul. transilvane neamanat'a prelucrare pentru introducerea tabelor catastrale in Marele Principatu alu Transsilvaniei, cu deosebita considerare a comitatului Solnocului din launtru, precumu si totu deodata opiniunarea bine cugetata pentru estinderea plantarei de tabacu in Transsilvani'a. — Catu in fine pentru rogarea Comit. comitat. alu Solnocului din launtru pentru conchiamarea dietei legale, prin care dieta, cu privire la deductiunea din representatiune, cum dupa priceperea comitetului s'a desfasuratu pe calea istorica dreptulu de statu alu Marelui Princ. alu Transsilvaniei pana la an. 1848, comitetulu comits. se pare ca voiesce a ntiielege diet'a regatului Ungariei: in p. n. resolutiune a Mai. Sele c. r. din 20 Octombrie 1860 uniunea Tranniei cu Ungari'a s'a lasatu neatinsa si s'a demandatu a se prepara numai restituierea unei representatiuni provinciale transilvane, caci uniunea acest'a nu s'a infiintiatu nici odata cu deplin'a valore legala; caci, pana candu locuitorii Transsilvani de limb'a nemagiara prin atare pretensiune vedu periclitare interesele sele natiunale si pana candu prin aceea nu se da garanti'a de lipsa si pentru interesele si pretensiunile imperiului intregu, uniunea vine a se privi ca nerealisabila. — Ear tinerea neamanata a dietei transs. pentru de a se complana afacerile din launtru ale Marelui Princip. alu Transs. catu mai curendu spre multiemirea tuturoru poporeloru lui si pentru de a se regula referinti'a de dreptulu statului intre Marele Princip. Tranni'a si Monarchi'a intréga dupa decisiunile din 20 Oct. 1860 si 26 Febr. 1861, e dorinti'a viua a Mai. Sele c. r. Apostolice, si in privinti'a acest'a la repetit'a demandare a Mai. Sele se si lucra la preparativele trebuintiose.“

Sabiu in 27 Febr. In siedinti'a Univ. nat. sas. din 3 Martiu (19 Febr.) se aduce mai antaiu prin Procom. Conrad Schmidt la cunoscintia unu emissu alu In. Presidiu gubernialu dto Clusiu 26 Febr. 1863, prin care acest'a arata, ca Mai. Sea a priimitu cu multiemire adres'a de multiemita a Univ. nat. sasesci din 27 Ian. 1863. — Apoi se trece la ordinea dilei, adica la continuarea desbaterei despre desfacerea deplina a justitiei de administratiunea politica in teritoriulu fundului regiu. Procom. alla in operatulu comisiunei contradiceri, caci pe candu pe de o parte se recunósce a deverulu principiului desfacerei totale, pe de alt'a totusi se remane pelanga starea de fatia si se proieptéza numai unu felu de adaptare si pentru cele judiciare a organelor actuale. Deci propune de nou intrebarea: ca creá-se-va o justitia independente de organismulu municipalu? — Balomiri: Univ. s'a dechiaratu pentru principiu, dar in contra efeptuirei lui acum. Procom. Despre punerea n lucrare nu s'au adusu decisiune, ci acest'a are de a se face astadi. Balomiri: Asadar in contra. — Rannicher: Comisiunea a caditu in inconsecuintia; Univ. pe temeiulu sciintiei si alu trebuintiei si pentru onorea sea sa decretéze desfacerea justitiei de politica; elu propune una elaboratu nou

parcediatoru din acestu principiu, ear cu lucrarea lui crede ca sa se 'nsarcineze dep. Cincului Mare Binder. Binder: E gat'a, déca i se va concrede lui. Lassell: Comissiunea a datu unu elaboratu defeptuosu, dar n'a potutu lucrá altucum, fiindu marginita prin intrebarea, ce i s'a propusu spre resolvare. Din caus'a urgentiei afaceri se alatura lángra Rannicher, cu conditiunea cá operatulu celu nou sa se dea cereurilor, pentru cá acestea sa-lu póta judecá si sa-si póta instruí pre deputatii sei. (Va urmá.)

Sabii in 27 Febr. Inca nu incetaserá tipetele de spaima si de dorere din partea celor preste 80 familii din Miercurea, pre care infricosiatulu focu din 1/13 Febr. in câte-va óre le despoiasé de crunt'a agonisita din atátia ani: si iata iar strabate la noi vaietulu causatu de cumplitulu elementu. Vaietulu acest'a vine din invecinatulu téggu Slimnicu, de unde d'abi'a cu câte-va septemáni mai nainte iar aduseseramu scirea despre unu focu cumplitu. Scen'a cea trista, precumu ni se scrie de acolo, se repeti in nóptea din 20 spre 21 Febr., isbutindu foculu din siur'a unei veduve si prefacendu in urm'a tégpului venturosú iu pucine minute 99 siuri si 29 case (ceste din urma totu romanesci) in cenusia. Pagub'a casinunata nu se póte sci inca pe deplinu; in grab'a dictata de grelele impregiurari ni se spune, ca Romaniloru le arsera 1038 galete de bucate, 4 vite mari, 34 vite mici; ómeni se ranira multi, intre cari unulu din cei d'antáiu a fostu zeლოსulu nostru invetiatoru D. C. Colbianu; 2 suntu raniti de mórté.

Asiá se 'mmultiesce pe di ce merge trist'a cronica de daune grozave casinunete priu focu; asiá se adaugu nepre-ruptu rane nóue lángra cele vechi, de care patimesce cu deosebire poporulu nostru; asiá ne alunga seraci'a—dupa dis'a Scripturei — cá unu calaretu si ne mai calca pe calcáie, amenintiandune cu unu proletariatu, care pán'acum — lu cunosceamu numai din descrierea altor'a. E constatatu de ajunsu, ca unu poporu seracu ii suntu legate má- nile si picioarele in calea progressului, prin urmare in calea ajungerei la tít'a prefapta lui de Ziditorulu.

Pe acésta basa aretata de sciintia si constatata prin esperiintia insutita, stámu noi si de-la acestu principiu purcedemu, cându din scirile de focu luámu ansa a scrie unu articulu mai pe largu in acestu díuaru. Cu espunerea principiului in sa n'am facutu publicului nici unu servitiu essentialu, acést'a am face-o numai, cându am poté aretá si cáile pentru indreptarea reului. Firesce radacin'a acestui reu cumplitu o aflám mai antáiu in ne grija si dorere si'n reutatea inimei unoru individi. Incontr'a acestoru rele in sa e fara folosu a dá instructiuni. Cáci ce folosu, déca 100 familii voru fi cu grija, si numai un'a nu? Ori ce folosu, déca locuitorii unei comune intregi voru respectá cu consciintia proprietatea deapropelui, in comun'a acést'a in sa se va aflá si unu sufletu diavolescu, care din póft'a de resbunare—si va luá refugiulu la ticalós'a tetunaria?!— O alta cauza a deselorú focuri la noi negresitu e structur'a cea fara planu a caselorú, claditureloru economice si'n fine a strateloru (ulitieloru) si a satelorú la poporulu nostru.

Casele tieraniloru nostri suntu mai cu séma din materialu móle, de lemnú; cu atát'a mai vertosu siurile si celelalte zidiri economice, care tóte in modulu acest'a intr'unu momentu potu deveni prada focului. Mai ia acum irregularitatea zidirei, mai ia strimtórea strateloru, mai ia manier'a aceea rea, dupa carea siurile se punu lángra case, cá nu cumva aprindiendu-se un'a ceealalta sa scape;— si iata materialulu focuriloru celor mari si dese. Precum in sa suntu de rele preventivele focului, asiá suntu de defectuóse si midilócele de stingere. Mai in tóte comunele románe lipsescu tulumbele de apa, mai la tóte casele lipsescu nisce galete potrivite, nisce scári si carlige pentru eventualitati.

Ce sa dícemu in sa de assecurárele la vr'un'a din reuniunile pentru despagubirea de focu, care assecurári poporulu nostru d'abiá-i suntu cunoscuté dupa nume? Avuramu ocaziune d'a vedé, cum d. e. „Fenicele austriacu“ despagubi pre assecuratiu sei in tempu fórté scurtu si'n modu fórté multiemitoru, asiá incátu acest'a pentru cei cáti-va florini de asigurare platiti pe anu repriimira la tégpulu de lipsa desdaunare de dieci de mii.

De aceea dar grija si consciintiositate, cladire din materialu solidu si dupa planu, strade largi si óble, curti spa-

tióse, siurile si zidirele economice departe de case, tulumbe, galete, scári si carlige cátu de multe,— in fine assecurarea la un'a din asociatiunile de desdaunare pentru focu!— suntu svatuiri, ce nu se potu repeti din destulu cu deosebire tieraniloru nostri. E lucru firescu, ca problem'a unui articulu fugitivu jurnalisticu nu póte fi a dá lectiuni pe largu pentru stingerea focului si pentru assecurarea in contr'a daunelorú cauzate de elu; credemu in sa, ca lucrulu in sine e destulu de momentosu, pentru de a meritá deosebit'a atentiune atátu a organeloru politice, cátu si a tuturorú. ce suntu chiamati a veghiá pentru binele si prosperarea poporulu. Lucrulu in fine ni se pare destulu de momentosu si pentru de a meritá atentiunea Asociatiunei nóstre, cátra carea indreptámu cu ocaziunea acést'a nenormativ'a rogare, cá precum in prim'a sea adunare generala au ascultatú si incuviintiatú tesele unui barbatu demnu alu natiunei, ce priviau la mai multe imbunatiri, chiar si materiale, in sórtea poporulu nostru, si precum in decurgerea tégpului a publicatu mái multe concursuri pentru scripte si intreprinderi de folosu comunu: asiá sa 'ncuviintieze cátu mai curendu unu onorariu potrivit pentru elaborarea unui proieptu, cum sa se assecureze poporulu nostru mai bine in contr'a focuriloru? Ear proieptulu aflându-se lucratu dupa cerintiele impregiurárilorú nóstre, sa se tipáresca si sa se imparta in esemplare cátu de multe in tóte pártile, cá asiá sa póta deveni la cunoscenti'a tuturorú. Caus'a se recománda insasi pre sine, si déca unde-va, apoi aici de siguru se póte aplicá dis'a latina: Bis dat qui cito dat, — in-doitu dá cine dá curendu!

Ungaria.

Lugosiu in 3 Martiu 1863.

In fói'a magiara din Pest'a „Idök tanuja“ s'a publicatu o Corespondintia din Lugosiu din 12 Februaru a. c. sub titulu „Clerulu catolicu din Carasiu“, plina de mintiuni necalite, si de apucaturi cu tendintia malitiósa.

Corespondintele cându spune: ca romanii pentru cererile lorú necópte (?) intr'o petitiune substernuta la Majestatea Sa in privint'a eventualminte denumindului Chef de comitatu — aru fi capetatu infruntare, insusi-si dá testimoniú de paupertate, si elu senguru se insinue la publicu cá unu omu inca fórté crudu la capatina;— caci — afara de o intentiune malitiósa — amu trebui altcum se presupunemu dela unu omu cu mintea cópta,— care scrie articulu in diurnale — ca are celu pucinu atát'a cunoscentia, si aru trebui se scie: ca calea petitionala nu numai in tier'a nóstra, dar si in tierile cele mai absolutistice tot-deun'a este deschisa, si ca afara de incuviintiare, séu refusare a cererei ónéste si cuviintióse nu se póte dá nici o infruntare. Sapiienti pauca!

Mai departe fórté evidenté si documentéza tendint'a malitiósa, candu scornesce: ca Romanii din Carasiu aru fi avantajati, adeca partiniti fatia cu ceialalti,— si se opintesce asertiunea acést'a falsa a o demustrá prin impregiurarea urmatória clocita si puata numai in crieri corespondintelui: ca la Congregatiunile comitatensi a le Oficiantiloru, cari s'au ténutu mai nainte, si la cea din urma din 10-le Februaru a. c. Clerulu de religiunea ortodoxa resariténa aru fi fostu in numeru formosu representatu, si ca aru fi jocatú rol'a de capetenia; ear Clerulu catolicu precum dela Congregatiunile de mai nainte, asemenea si dela cea din urma ar fi fostu cu totulu eschisu, si ca partea mai intieleginte a comitatului s'ar fi scandalisatu de procedur'a acést'a. —

Cá onoratulu publicu cetitoriu se se convinga, si apoi se póta aduce o judecata drépta despre relatiunea falsa a Corespondintelui, vomu instrá jate, care apoi sengure voru vorbi, si adeca: din partea Clerului catolicu au fostu invitati la Congregatiune: Ilustritatea Sa Domnulu Episcopu Dobra, Reverend. Domni: prepositulu Moldovanu, canoniculu Liviu, si Decanulu Lithahorszki, ear din partea Clerului de religiunea ortodoxa resariténa Reverend. Domni Protopresviteri respectivi din Lugosiu, Oraviti'a si Fagetu. Loculu de capetenia la congregatiune n'a fostu ocupatu de nici unulu din cei duoi Protopresviteri de religiunea ortodoxa resariténa, cari au fostu de fatia, ci de Reverend. D. prepositu Moldovanu.

Se facemu acum o comparatiune intre statulu preotiloru de religiunea catolica, si intre acelu de religiunea ortodoxa resariténa, si vomu aflá proportiunea acelorú d'antáiu cá 5 la 60 a acestoru din urma.

Acum se întrebam de la corespondentele: care din aceste două confesiuni se afla în avantaj, și e mai bine reprezentată; și care ar avea mai multă cauză, și mai mare drept de a nu fi îndestulată, și de a se tângui?— (Nu putem crede, ca același articol să fie scris de Român, și de ori ce contesiune! Red.)

Se vedem și mai departe de după aceste două religii, cum stau împartite posturile oficiarilor într-un Comitat, locuit de absolutismul majoritate română, și adică:

Din 96. Oficieri numai 27 sunt romani de religie ortodoxă răsăriteană.

Din 5 Juci primari numai unul, și la Sedri'a Comitatensă din 11 medulari, numai 2 sunt de religie ort. res. —

Datele aceste statistice arată evident: ca Românii de religie ort. res. nu se bucură de nici cel mai mic avantaj, și vre o parte, ci din contră numai catolicii sânguri se alla în emolument. —

Dar ce se mai dicem despre limbă!

Într-un Comitat locuit curat de Romani, unde nici o comună magiară nu există, limbă română — odinioară în puterea Rescriptului Imperatorului din 27 Decembrie 1860 din partea fostului Comitetu decretat, și introdusă de limbă oficială a Comitatului s'a delaturat simplu și în locul ei s'au introdusă cea magiară!

Dacă Corespondentele aru fi rumegat mai bine aceea ce a scris, și mai vertos dacă ar fi cuprins dorerea cea manină, ce totu românul adevărat o simte adânc prin delaturarea dulcei, scumpei limbi sale, — atunci mai bine facea, dacă tacea, și nu sfâșia plăgele usturătoare ale animelor noastre, totu mai sângerând. —

Inse bunu e Dumădiu! Speranța noastră! Preînduratul nostru Imperator nu va lasă, că pururea credincioșii români săi se rămană ne mângăiați, și nu v'au suferi, că ei se se mai suprematizeze prin unu alu treilea popor, lor numai asemine îndreptățit.

Românul cându tace, atunci simte mai mult, și cu tără suflătescă, și cu barbată toate necazurile scie a le suferi; elu nu face șgomotu tendinciosu, nu intriguază, ci ascăpta cu blandetă și linisce desfășurarea regulată și normală a evenimentelor, radiamându-se pe principiul adevărat, pronunțiat de însasi sacrosanctă Persoană a Majestății Sale: ca de la anul 1848 încoace în Monarchia austriacă nu mai există națiune privilegiată, ci ca toate sunt asemenea îndreptățite, prin urmare predominarea unei asupra altei a trei nu mai poate avea loc. —

Domnediu cu noi.

Bucovina.

Siedința a unsprezecea dietală. Discursul prof. Iancoviciu. (Continuare). 1) Zidirea unei biserici cu turnulu, fruntariulu și apărămentele trebuințose va costă cel puțin 20,000 fl., va să dăca, toate 200 biserici zidind din nou 4 milioane. 2) Spesele clădirii unei case parohiale corespunzătoare, costare din 3 camere de locuit, o cancellaria, o casă pentru servitori, apoi bucatăria, camara, pivnița, grajdul, siopu, și alte clădiri economice voru costă cel puțin 6000 f.; asiadara pentru 185, care lipsesc acum, 1,110,000; clădirea unei locuințe capelănesci va costă cam 3000 f., asiadara a tuturor 51, ce lipsesc, 153,000. Adaptarea celor 22 locuințe parohiale necorespunzătoare, computându-se a 3000 f., va costă 66,000 f. Suma cheltuielilor dară pentru clădirea tuturor bisericilor și caselor preotiesci de trebuință neîncungurabilă suie la 5,339,000 f. — După legile de concurență susținute a trei părți a acestor spese are a le porta patronulu, celelalte două părți proprietărea mare și comunele, și anume împartite după florinulu de contribuție directă. — Consistoriulu într-o relație din a. 1861 privitoare la regularea dieceșii au arătat, ca după florinulu de contribuție parohiale porta preste jumătate din contingentele de concurență, prin urmare dar parohiale aru avea de a da cam 3 milioane, patronii bisericesci însă camu 2½ mill. fl. Acumu ve'ntrebu, domnilor! că pre unii ce cunosceti starea materială a poporulu gr. or. de la țară și de la orășie, ca oare poate-se impune comunelor această sarcină immană, fără d'a le ruina ori d'a le împinge la desperație și la lapidarea de maică loru biserică? — Contingentele de concurență pentru eladituri parohiale și bisericesci, ce cadu pe patroni, facu cam 2½ mill. f. — Fiindu în Bucovina 234 parohii gr. orient., patronulu unei biserici preste totu aru avea d'a contribui spre scopurile de cultu amintite preste totu cam 11,000 f. — În

Bucovina sunt numai puțini proprietari, ce posedu o moșă întreagă; cea mai mare parte a bunurilor private sunt ale mai multora, adeseori unu bunu nu prea mare la câte 100 insi. Această parte cea mai mare n'au stare mai bună, ba adeseori multu mai rea, decâtu unu țeranu seracu. —

Din acești proprietari parțiali nu se poate cere nici decâtu aceea prestație de concurență, pentru ca nu sunt în stare a o da. Aruncându o cautare numai fugitivă în cărțile tabelare, prea arareori se va afla unu bunu neîngreuniatu, nevorbindu de datoriele cu politic. care-su încă și mai apăsătoare. — Acesta documente de ajuns, ca proprietarii cei mari n'au rezerve și medii, de a face destul îndatorirei de concurență de mai susu. — Nu este în monarchia austriacă țara de coronă, carea în proporție sa aiba bunuri de fondu religiosu asiadate, și unde cu toate acestea patronii bisericesci dea atât. — Dacă cugetăm, ca patronulu are de a da dotațiunea cu pamentu a parohulu, apoi împreună cu Comuna de a zidi și de a ține în stare bună biserică și casa parohială, ca parohienii au de a face preotilor două dile de lucru, a plăti taxele preotiesci numite marisă, a ține pre contorulu și pre clisierulu, apoi nu se va pară exagerată asertiunea, ca patronii bisericesci și parohiele gr. or. au de a porta 2/3 și fondulu relig. alu Bucovinei cam 1/3 din spesele pentru cultu. (Va urma).

Principatele române unite.

Proiectulu de Adresă

spre răspunsu

la Discursulu Tronulu,

precum s'a amendat de Camera.

(Urmare din numărulu trecut.)

Maria-Ta! vorbindu de împlinirea unei din cele mai mari dorințe ale națiunii, noi reprezentării ei, avem imperiosă datoria a nu lasă să treacă această solemnă ocaziune, fără a declara, ca de câte ori se pronunță în această Adunare cuvântulu de o Românie, ună și nedespartită, animile noastre nu se potu opri d'a repurtă recunoștința lor eternă la picioarele tronulu Augustulu Sveranulu alu Franței, care a contribuit mai cu osebire la constituțiunea Statulu Român, și care, prin memorabilele sale cuvinte, dăse chiaru în lună această către corpurile legiuitoru, ne asigură încă odată de nestămută a sa sollicitudine pentru triumful definitiv alu causei române.

Unirea daru proclamată, națiunea unită, cumu diseram, toate suferințele ei trecute spre a se da, și cu animă și cu minte, spre viitoriulu celu frumos, ce se deschide acum cu atâtă siguranță înainte-i.

Din nenorocire însă ea fu amăgita în speranțele și în credința sa. Ea vede, ca după ce în cursu d'unu anu, de cându avem în sfârșitu deplină anire, nu numai n'a făcutu unu singuru pasu înainte, daru vine acum guvernulu și se încerca a spulbera chiaru bazele guvernulu constituționalu, a lovi însă și reprezentatiunea națională și pune astu-feliu în cestiune toate beneficiile dobândite după atâta seclii de lupte și suferințe; și în această critica pozițiune ea se nătreba cu dorere și cu spaimă, care este cauză, ce o paralizează și-i mistuie toate puterile până a o face a perde chiaru din încrederea ce avea într'ea?

Cauză este, ca regimulu constituționalu nu poate produce nici într'unu Statu vr'unu bine, decât guvernulu nu-lu înbrățiședă cu sinceritate. Din contră, dacă guvernulu îi este ostil, și chiaru dacă nu-lu întielege bine și pe deplin, acestu regimulu nu poate conduce decât la anarhia sau la despotismu.

Acastă este, din nenorocire și situațiunea, în care se afla Statulu nostru. De patru ani neaplicându-se pe deplin regimulu constituționalu, acestu regimulu n'a pututu da rându ce cu dreptu cuvântu astăptat de la densulu și Europă.

Acestu regimulu liberalu nu este la noi o plantă străină, ci din contră unu regimulu tradiționalu, căci, precum știi bine Maria Ta, alegerea a fostu la noi sorgința puterilor publice, totu de-una cându națiunea nu a fostu supu presiunii din afara.

În această neconțință și totu deună stărpa fremtăre căutându-se de către totu cauzele ei, s'a atribuit de unii reulu spiritulu Camerilor că provenite dintr'o lege electorală defectuoasă. Daru oare la ce ocaziune mare, la care apelu alu guvernulu Mariei Tale, n'au răspunsu aceste Camere? Alegerea unanimă a Mariei Tale, fost-au ea productulu unui spiritulu reacționariu? Creditele acordate îndată, doue de cincis și unulu de opt milioane, pentru cumpărătore de arme, nouile creațiuni ale armatei, toate sacrificiile făcute de către Camere pentru ostire, și manifestările făcute adesea și prin propri'a loru inițiativă, că ostirea se se organizeze astu-feliu în câtu se devina unu scutu puternicu alu independenței noastre naționale, fost-au oare voturi și manifestări anti-naționale? Bugetele cari de la 60 de milioane leam suita la 120 milioane, suire neau-dita încă în anele parlamentare ale altor State, nu este oare o dovadă ca nu crutiaramu nici unu feliu de sacrificiu pentru a netedi calea puterii executive? Unirea cerută cu o neconțință stăruință, votată chiaru de mai multe ori, entuziasmulu cu care priimiramu proclamarea ei și grabirea ce au pus Camerele de a se intruni, toate aceste sunt oare pentru tota lumea semne de spiritulu

de reacțiune, sau din contra dovedi neîntrebabile, ca ori când guvernul s'a întorsu cu fatia spre calea nationala, ori cându a facutu cereri, cari raspundeau la trebuințele si la dorințele natiunii, Camerele nu numai ca n'au respinsu nici un'a, daru încă au respinsu la toate si cu celu mai invederatu devotamentu!

Cu aceste râpedi amintiri nu vomu se ne facemu aparatorii legii electorale, asladi mai cu s'ema, cându nu venimu că reprezentanti ai unei opinii politice, ci ai Camerei, ai natiunii. Din contr'a, declaramu din nou, precumu in unanimitate amu declarat Măriei Tale, încă de acumu doi ani, că si noi suntemu atâtu de convinsi de defectele acestei legi, în cătu luaramu în dezbaterē unu anesu alu constitutiunei elaborate de comisiunea centrala, si care constitutiune, cu intristare suntemu datoru a constatā, ca nu s'a tramisu încă Adunărei cu tōta chiar'a prescriere a conventiunei. Acestu faptu este nu numai o dovada pipăita ca vomu toti reform'a legii electorale, ci încă o deplină convingere pentru Măriei Tale, că încercările facute la Constantinopole, că străinii se ne octroiedie o lege electorale, au fostu o violare a autonomiei nōstre, fără că celu putienu se fia scusata — de s'aru potē susă — d'o îndărătnicire neclintita a camerelor. (Vă urmă.)

Rusia.

Gazeta Silesiana din 2 Martiu c. n. aduce din Sosnovice dto 1 Martiu scirea: ca Langievicz diminiț'a au ajunsu la Zomcovicz cu 6000 fetiori si au batutu si au nimicitu unu corpu rusescu. Calatori spunu si de alta invingere, ce o au reportatu 4000 poloni la Hiskow asupr'a unui corpu rusescu, ce alergā din Czenstochau la Zombkowitz intr'ajutoriu. O multime mare de Russi raniti se adusera la curtea drumului de feru din Mislowitz. — Din Varsiovi'a se telegrafēza în 1 Martiu, ca intr'o strada se adunara vre o 80 persōne, pentru de a trece la insurgentii, dar fura impedeati prin politia. Dupa cateva puscaturi dintr'o casa acestia o tulira la fuga, dar fura ajunsi, unulu si omoritu. Turburare nu sa facu, si linișcea remase că si mai nainte.

„Czas“ din 6 Martiu ne aduce scirea, ca la Tarnav'a și Skala s'au lovitu Rusii cu insurgentii, cari steteau sub Langievicz: rezultatul acestei batalii fu, ca Rusii fura alungati cu perdere de 60 100 fetiori si s'au trasu in cea mai mare disordine spre Slomnika. Insurgentii perdura 30 fetiori, o parte dintre ei persecutēza pre Rusii alungati, ear ceealalta parte stā in Smarzewice. — Rusii cu trecerea loru din Miechow la Skala pradara Prozestansk-ulu si Ivanovice. Dela Varsiovi'a cu datulu 4 Martiu se face cunoscutu, ca unu despartimentu din trupele rusesci atacā o banda de insurgenti constatōre din 600 fetiori pedestrime si 200. călăreți la Mozyglod, si-i imprasciara. Insurgentii perdura 90 fetiori, si 25 fura prinși.

Din funte sigura se aduce următōre'a scire dela granițele Prussiei. Bromberg în 3. Martiu. Eri în 2 Martiu — se intemplā o lovire întreinsurgenti si Russi la Niezgoda in Poloni'a. — Insurgentii fura bătuti de totu. Unu mare numeru trecu in Prussia, si o alta parte se desarma si se duse la Mogilno.

Greci'a.

Greci'a se afla într'o situatiune fōrte legahata. În 18 Febr. se adunara Triumvirii Bulgaris, Rufos și Canaris, spre a determinā prin sorti ordinea, cum au sa funcționeze ei că presiedinti: care se si facu. — Turburarea fatia cu ministerulu erā mare, cerenduse s'eu demissionarea aceluia s'eu celu puțin o stramutare. — Presiedintii însa opunendū-se la aceast'a, se radica chiaru si adunarea nationala in contr'a acelor'a. — Regimulu vediendu aceast'a, se supuse vointiei adunarei nationale si schimbā pre ministrii. — Dupa acest'a se esē o discussiune tumultuōsa, formanduse in adunarea nationala dōua partide: un'a carea cercā sa se formeze unu regimu nou, ear ceealalta carea stā pe lângă celu vechiu. Proieptulu d'antāiu venindu la votare — cadu cu minoritate de 77 voturi in contr'a la 101. Peurma sa esēa turburare in tōta capital'a: omenii de pe strade se ascusera prin case, tōte boltele se inchisera, — o parte din garnison'a se adunā lângă o prinsōre sub strigări. Iosu cu regimulu Gard'a nationala se asiedia in diferite locuri ale cetății, carea se parea a fi prefacuta in castre. Preste totu scirile din Greci'a suntu fōrte turburi, căci mai in tōte unghiurile se ivescu schintei revoluționare, care potu sa aprindā de nou foculu revoluționari celu — ce d'abi'a se stinsese.

6—3

Concursu.

In comunele urmatoare, si adeva: in a Berlistei in Eparch'ia Versietului in protopresviteratulu Palancei e

vacantu postulu de invetiatoriu romanesc. Emolumentele anuale sunt 126 fl. v. a., 20 meti grān, 20 meti cucurudiu, 100 p. sare, 100 p. clisa, 25 p. lumini, 8 stāngeni de lemne, 2 lantiuri de pamāntu si quartiru liberu.

In comun'a Pestera, Eparchia susnumita, Protopresviteratulu Caransebesiului, e vacantu postulu de invetiatoriu romanesc. Emolumentele anuale sunt: 84 fl. v. a. 36. meti de cucuruzu, 100 p. sare, 100 p. clisa, si 12 stāngeni de lemne; —

Mai pre urma in Comun'a Ciuganovitiei in eparchi'a Versietului, protopresviteratulu Varadii e vacant postulu de invetiatoriu romanesc. Emolumentele anuale sunt 63 fl. v. a. 20 meti cucuruzu, 100 p. clisa, 50 p. sare, 12 1/2 p. lumini, 4 stāngeni de lemne si 2 lantie de pamāntu.

Doritorii au recursurile sale acestui Consistoriu alaturāndu cartea de Botezu, adevintiile despre hārniciile sale, despre servitiurile pāna acum, si despre portarea politica si morala pāna in 7 Martiu 1863. a subterne la Consistoriulu Eparchiei Versietului

5—2

Edictu.

Prin care Parastea Todea lui Precupu din Valea Ieri, Comitatulu Torda, care de 12 ani au parasitu pre legiuitulu ei barbatu Costandinu Rusu lui Nicolae din Albacu in Comitatulu Albei inferioare, si a carei locu si modu de petrecere nu se scie, se îndatorēza, că in terminu de unu anu si o di, dela datulu de fatia, nesmintitu se se presenteze inaintea scaunului protopopescu subscrisu, ca la din contra si in nefiinti'a ei de fatia se voru decide cele prescise de s. Canōne ale bisericeii nōstre gr.-orientale.

Campeni 11 Febrnariu 1863.

Scaunulu Protopopescu greco-orientalu alu Tractului Zlatnei de susu. I. Patiti'a, Administratoru protopopescu.

Bani ga'ta

Proprietariloru si masinistiloru, industriariloru, comunelorū, corporatiunelorū si privatiloru, cari pe lângă ipoteca sigura indestulitōre dorescu a lua bani, li se arata capitale disponibile cu conditiuni fōrte priimibile.

Deslusre mai de aprōpe la epistole francate dau Henry Frimont si Iosifu nobilu de Augell.

Cetate, am Peter, Hotel Wandel, Nr. usiei 149. in Vienn'a.

Nr. 7—2 Tragerea in 1 Aprile c. n. 1863

a sortiloru de creditu

cesaro-regesci austriace.

Fiacare sorte trebuie sa cascade in decurgerea trageriloru.

Cascignri ale imprumutului fl. 250,000, fl. 200,000, fl. 150,000, fl. 40,000, fl. 30,000, fl. 20,000, fl. 15,000, fl. 5000, fl. 4000, fl. 3000, fl. 2500, fl. 2000, fl. 1500 etc. etc.

Cascigulu celu mai micu fl. 140.

O sorte costa numai 3 f. in bancnote austriace.

5 sorti costau numai 14 „

Comisiuni pe lângă alaturarea sūmei sa se tramita; catu de curendu si numai deadreptulu la cas'a de banca si negociu en gros

B. Schottenfels in

Frankfurt a. M.

Liste se tramitu fiacarui participante indata dupa tragere.

De suplinitu.

Intre contributorii la fondulu Assoc., publicati in nr. trecutū, vine a se adauge la Lipova: d. Parteniū Popu tacs'a pentru decretu 1 f. —

Burs'a din Viena in 27 Febr.

Metalicelē 5%	75. 30.	Actiile de creditu	218. 30.
Imprumutulu nat. 5%	81. 65.	Argentulu	114. 50.
Actiile de banca	810.	Galbinulu	5. 47.